

Loimaan älykkäät kylät-hanke

Loppuraportti 1.4.2024-15.3.2026

Loimaan kaupunki
PL 9, 32201 Loimaa
Ylistaronkatu 36, 32200 Loimaa
Puh. 02 76 110
loimaa.fi
eiija.martti@loimaa.fi

Kuva: Hankkeen virallinen aloitustilaisuus 28.5.2024 Kalliohovissa

Sisälllys

Loimaan älykkäät kylät -hanke	3
1. Hanketiedot	3
1.1. Hallinnoija	3
1.2. Hanketunnus ja toteutusaika	3
1.3. Rahoitus	3
1.4. Resurssit	3
1.5. Yhteistyökumppanit	3
2. Yhteenveto hankkeesta	3
3. Tavoitteet.....	4
4. Toteutus.....	4
4.1. Koulutukset	4
4.1.1. Yhteenveto	6
4.2. Tapahtumat.....	7
4.2.1. Yhteenveto	9
4.3. Tilaisuuksia, kylätapaamisia ja esittelyjä.....	9
4.4. Pyöräilyreitit ja -kartat	10
4.5. Pilotit	10
4.5.1. Kylätapahtumapassin pilotin arviointi ja kehittämisopit	10
4.5.2. Kumppaniyhdistysten kehittämispilotit ja yhteisöllisen toiminnan vahvistaminen	12
5. Tulokset ja opit.....	13
5.1. Älykkäät kylät -ajatteluun perustuva yhteinen strategia	13
5.2. Yhteistyö vahvistuu yhteisistä piloteista ja tapahtumista.	14
5.3. Koulutuksilla voidaan vahvistaa monipuolisesti paikallista osaamista.....	14
5.4. Tapahtumat lisäävät osallisuutta ja näkyvyyttä.....	15
5.5. Paikalliset kehittämistoimet voivat tukea myös matkailua ja virkistyskäyttöä.	15
5.6. Yhdistysten pitkäjänteinen kehittäminen vaatii suunnittelua.	15
5.7. Varautumisoosaaminen on tärkeä osa paikallista resilienssiä.....	15
6. Hankkeen jälkeen	16

Loimaan älykkäät kylät -hanke

1. Hanketiedot

1.1. Hallinnoija

Loimaan kaupunki, elinvoimapalvelut

1.2. Hanketunnus ja toteutusaika

269928, 1.4.2024-31.3.2026

1.3. Rahoitus

Hankerahoitus tuli Leader Jokivarsikumppaneilta. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 99 974,59 € ja tukiprosentti 80 %. Loimaan kaupunki vastasi omarahoitusosuudesta. Hanke toteutettiin budjetin mukaisesti.

1.4. Resurssit

Loimaan kaupunki palkkasi hankkeelle hankevetäjän (Eija Martti), joka vastasi hankkeen toteutuksesta. Tarvittaessa toimenpiteiden toteuttamiseen osallistui työntekijöitä kaupungin eri palvelualoilta.

1.5. Yhteistyökumppanit

Hanketta haettaessa yhteistyökumppanisopimuksen oli allekirjoittanut 30 Loimaalla toimivaa yhdistystä. Hankkeen aikana yhteistyötä tehtiin yhteensä yli 50 yhdistyksen kanssa sekä seurakunnan ja hyvin aktiivisesti kaupungin eri palvelualojen kanssa.

2. Yhteenvedo hankkeesta

Hanke vahvisti Loimaan yhdistystoimintaa, lisäsi toimijoiden osaamista ja kehitti yhteistyötä yhdistysten, kaupungin ja asukkaiden välillä. Hankkeessa kiinnitettiin erityistä huomiota asukkaiden ja kyläyhteisöjen varautumisosaamisen vahvistamiseen.

Hankkeessa laadittiin Loimaan yhdistisyhteistyöstrategia Älykkäät kylät -ajatteluun perustuen. Strategia kokoaa yhdistysten kehittämistavoitteita ja vahvistaa yhteistyötä kaupungin kanssa. Se valmisteltiin yhdessä yhdistysten ja kaupungin palvelualojen kanssa ja etenee kaupungin päätöksentekoon.

Yhdistysten osaamista vahvistettiin koulutuksilla, joihin osallistui yhteensä 226 henkilöä. Aiheina olivat muun muassa yhdistyshallinto, tapahtumajärjestäminen, varautuminen, digitaaliset työkalut, tekoäly sekä turvallisuus- ja ensiaputaidot.

Hanke koordinoi kymmenien yhdistysten osallistumista tapahtumiin, jotka tavoittivat parhaimmillaan jopa 2000 kävijää. Tapahtumat lisäsivät

yhdistystoiminnan näkyvyyttä, tukivat jäsenhankintaa ja vahvistivat paikallista yhteistyötä sekä asukkaiden varautumisosaamista.

Lisäksi toteutettiin useita kehittämispilotteja, joilla parannettiin kylien tiloja, harrastusmahdollisuuksia, viestintää ja turvallisuutta. 16 yhdistyksen Kylätapahtumapassi kokeili tapahtumien yhteistä markkinointia. Hankkeessa suunniteltiin myös kahdeksan pyöräilyreittiä, jotka lisäävät alueen virkistys- ja matkailumahdollisuuksia.

3. Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Loimaan kylien ja yhdistysten elinvoimaa laatimalla kylä- ja yhdistyskohtaisiin suunnitelmiin pohjautuva yhteinen Älykkäät kylät -strategia. Strategia luo perustan pitkäjänteiselle ja suunnitelmalliselle yhdistystoiminnan kehittämiseksi.

Keskiössä on yhdistysten yhteistyön syventäminen sekä verkostojen vahvistaminen kylien, yritysten ja kaupungin välillä. Hanke tukee yhdistyksiä omien kehittämissuunnitelmien tekemisessä ja kehittämis-toimien käynnistämässä, vahvistaa yhdistysten osaamista ja rahoitusvalmiuksia sekä aktivoi uusia toimijoita mukaan.

Turvallisuus on keskeinen painopiste: tavoitteena on parantaa asukkaiden ja yhdistysten turvallisuus- ja varautumisosaamista, laatia kyläkohtaisia turvallisuus selvityksiä ja kehittää häiriötilanteiden viestintäverkostoja. Samalla vahvistetaan yhteisöllisyyttä, kotoutumista ja paikalliskulttuurin säilymistä.

Kestävää kehitystä edistetään muun muassa suunnittelemalla turvallisia pyöräilyreittejä, ja kannustamalla toimijoita hakemaan Welcome Cyclist -tunnusta.

4. Toteutus

4.1. Koulutukset

Vuosi 2024

4.9. Yhdistyslakikoulutus

Koulutuksessa kuultiin ajankohtaista tietoa yhdistyslaista sekä saatiin käytännön vinkkejä yhdistystoiminnan pyörittämiseen. Asiantuntijana toimi Sami Toivanen Suomen Omakotiliitosta. Osallistujia: 31.

1.10. ja 7.10. 72h-varautumiskoulutukset

Koulutuksissa käsiteltiin kotivaraa ja arjen varautumista. Asiantuntijana toimi turvallisuusasiantuntija Saku Rouvali. Koulutuksiin osallistui yhteensä 34 henkilöä. Pääkirjastoon toteutettiin tässä yhteydessä kotivaranäyttely, joka oli esillä kahden viikon ajan 23.9. alkaen.

23.10. Äänentoisto- ja miksauskoulutus

Koulutuksessa perehdyttiin tapahtumia järjestävien yhdistysten edustajia kaupungin lainattavissa oleviin äänentoistolaitteisiin.

Asiantuntijana toimi kulttuurituottaja Manu Mäkinen. Osallistujia: 11.

7.11. Tapahtumaturvallisuuskoulutus

Koulutuksessa käsiteltiin tapahtumien turvallisuusjärjestelyjä ja vastuukysymyksiä. Kouluttajana toimi palotarkastaja Hannu Rantanen Varsinais-Suomen pelastuslaitokselta. Osallistujia: 17.

Vuosi 2025

18.1. EA1-kurssi

Ensiapukurssi toteutettiin yhteistyössä yrityksen Tuulen tunne kanssa, kouluttajana Tea Jaakkola. Osallistujia: 13.

28.1. Varautumisilta taloyhtiöille

Tilaisuus tarjosi käytännön ohjeita taloyhtiöiden varautumiseen.

Kouluttajana toimi Vesa Truhponen Turvallisuuspaaja Oy:stä. Osallistujia: 29.

29.1. Kyläturvallisuusilta

Koulutuksessa käsiteltiin kyläyhteisöjen turvallisuutta ja varautumista. Kouluttajana Vesa Truhponen Turvallisuuspaja Oy:stä. Osallistujia: 28.

20.3. Tekoälykoulutus

Koulutuksessa tutustuttiin tekoälyn mahdollisuuksiin yhdistystoiminnassa ja viestinnässä. Kouluttajana toimi Hanna Aarnio Areto Creativesta. Osallistujia: 12.

Vuosi 2026

21.1. Digitaitoja senioreille

Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Tavoitteena oli vahvistaa senioreiden digitaitoja ja arjen sähköisten palvelujen käyttövalmiuksia. Kouluttajana Mika Rantala, digipäällikkö, Pöytyä. Osallistujia: 51.

4.1.1. Yhteenveto

Koulutuksiin osallistui hankkeen aikana yhteensä 226 henkilöä.

Koulutustoiminnan kautta hanke on:

- Vahvistanut yhdistystoimijoiden osaamista hallinnossa ja tapahtumajärjestämisessä
- Lisänyt turvallisuus- ja varautumistietoutta eri kohderyhmissä
- Tarjonnut konkreettisia ensiapu- ja turvallisuustaitoja
- Edistänyt tekoälyn ja digitaalisten työkalujen hyödyntämistä
- Tukenut senioreiden digitaitoja ja osallisuutta

Koulutukset ovat tukeneet hankkeen keskeisiä tavoitteita osaamisen kehittämisestä, turvallisuuden vahvistamisesta ja yhteisöllisyyden lisäämisestä.

4.2. Tapahtumat

Vuosi 2024

16.4. Sote-yhdistysten toimintapäivä.

Hankkeen esittely sekä mukana järjestelyissä, päävastuullisena järjestäjänä oli Yhdistysvire-hanke. Kävijöitä n. 150.

25.5. Loimaan Kesänavaus

Hanke toimi yhteystoimijana yhdistysten välillä. Tapahtumaan osallistui 52 yhdistystä esittelemässä toimintaansa. Kävijöitä arvioitiin olleen noin 600.

10.7. Paalit maaliin –tapahtuma

Tapahtuma järjestettiin Suomen maatalousmuseo Saran pihalla yhteistyössä hankkeen, Saran, MTK Loimaan ja Loimaan kaupungin kanssa. Kävijöitä oli noin 150.

19.12. Laavuilta Hirvikosken laavulla

Varautumisteemainen iltatapahtuma järjestettiin yhteistyössä MLL:n ja Loimaan Savisten kanssa. Ohjelmassa oli muun muassa lättysten ja vahtokarkkien paistoa avotulella. Tapahtuma kuului hankkeen kotouttamistoimenpiteisiin ja sitä markkinoitiin myös maahanmuuttajille. Osallistujia oli 46, joista 6 maahanmuuttajia.

Vuosi 2025

24.–25.1. Rekry- ja harrastemessut

Tapahtumassa oli noin 2000 kävijää. Hanke osallistui järjestelyihin koordinoimalla yhdistysten osallistumista sekä tapahtumaturvallisuutta.

9.5. Rennosti rullaillen –pyöräilytapahtuma

Osallistujia oli 30. Tapahtumassa testattiin hankkeessa suunniteltu Historiakierros-pyöräilyreitti. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa.

24.5. Loimaan Kesänavaus

Tapahtumaan osallistui 42 yhdistystä ja 7 yritystä. Kävijöitä oli noin 800. Yhdistykset esittelivät toimintaansa ja tekivät jäsenhankintaa. Hanke

vastasi osallistujien ilmoittautumisten koordinoinnista sekä sijoittumisesta tapahtuma-alueelle.

10.7. Paalit maaliin

Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Loimaan kaupungin, MTK Loimaan ja Suomen maatalousmuseo Saran kanssa. Kävijöitä oli noin 100.

9.8. Turvallisuuspäivä

Tapahtumaan osallistui noin 60 henkilöä. Mukana oli 10 eri toimijaa turvallisuuden ja varautumisen teemojen ympärillä. Osallistujilla oli mahdollisuus vastata lyhyeen turvallisuuskyselyyn.

17.8. Kirkkokierros –pyöräilytapahtuma

Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Loimaan seurakunnan kanssa. Reitin kokonaispituus oli 108 km ja se sisälsi kuusi kirkkoa. Osallistujia oli 60, joista koko reitin kiersi 17 henkilöä (palkittiin kunniakirjalla). Suosituin suoritus oli kolmen kirkon kierros (23 osallistujaa).

9.10. Senioritapahtuma Hirvihovissa

Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa ja kävijöitä oli 240. Ohjelmassa oli yhdistysten ja yrittäjien esittelypisteitä, hankkeen pyöräilyreittikarttojen esittelyä, tietoa varautumisesta ja turvallisuudesta ja senioreille suunnattuja liikunnallisia toimintoja.

Vuosi 2026

25.2. Yhdistysilta Heimolinnassa

Osallistujia oli 81. Tilaisuudessa esiteltiin Yhdistysyhteistyöstrategia, sivistyspalveluiden avustuksia sekä Loimaan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma. Lisäksi kerättiin tilaajia uudelle Yhdistyskirjeelle.

4.3. Kansalaistapahtuma Loimaan kauppatorilla

Hanke oli mukana 72 h -varautumisteemalla Porin prikaatin johtamaan

paikallispuolustusharjoitukseen Kinetic Stone 26 liittyneessä tapahtumassa. Mukana n. 500 osallistujaa.

4.2.1. Yhteenveto

Hanke:

- Koordinoi kymmenien yhdistysten osallistumista eri tapahtumiin
- Tavoitti yksittäisissä tapahtumissa jopa 2000 kävijää
- Edisti yhdistystoiminnan näkyvyyttä ja jäsenhankintaa
- Kehitti ja testasi uusia pyöräilyreittejä
- Lisäsi turvallisuus- ja varautumistietoisuutta
- Tuki kotoutumista ja eri väestöryhmien osallisuutta

Tapahtumiin osallistui yhteensä noin 4 800 osallistujaa.

Tapahtumatoiminta on vahvistanut paikallista yhteistyöverkostoa ja lisännyt kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia monipuolisesti.

4.3. Tilaisuuksia, kylätapaamisia ja esittelyjä

Hankkeen aloitustilaisuus pidettiin 28.5.2024 Kalliohovissa Metsämaalla. Tilaisuudessa oli työpajoja hankkeen toimenpiteiden tulevasta toteutuksesta. Paikalla oli 30 osallistujaa kumppaniyhdistyksistä sekä kaupungilta.

Kyläiltoja/yhdistystapaamisia, joissa käsiteltiin yhdistyssuunnitelmia ja turvallisuusasioita oli 9 kpl. Kymmeniä sähköposteja vaihdettu yhdistysten kanssa kehittämissuunnitelmien osalta.

Sote-yhdistystapaamisia oli 9kpl.

Leader-hanke pohdintoja viiden yhdistyksen kanssa, joista kaksi on johtanut hankehakuun.

Hankkeen esittelyä eri tilaisuuksissa 7 kertaa sekä OKRA-messuille osallistuminen pyöräilykarttojen ja kylätapahtumapassin kanssa, mukana Okrassa kolme kumppaniyhdistystä.

4.4. Pyöräilyreitit ja -kartat

Pyöräilyreittejä on suunniteltu 8:

- Historiakierros, 19 km
- Alpo Jaakolan jäljillä, 37,5 km
- Jokivarsikierros 37 km
- Kauhanojan kierros, 23,5 km
- Kirkkokierros, 108 km
- Maalaismaisemaa, 41 km
- Perhekierros Hirvikoskella, 3,7 km
- Pikkukierros Peltoisissa, 1,4 km

Reiteistä on suunniteltu kartat, joita saa tulostettu Loimaan verkkosivuilta. Reitit löytyvät Lipas-palvelusta, josta saa ladata reitin gpx-jäljen, sekä luontoon.fi-palvelusta, josta löytyy reittien tarkemmat kuvaukset. Historiakierros ja Kirkkokierros testattiin pyöräilytapahtumissa.

4.5. Pilotit

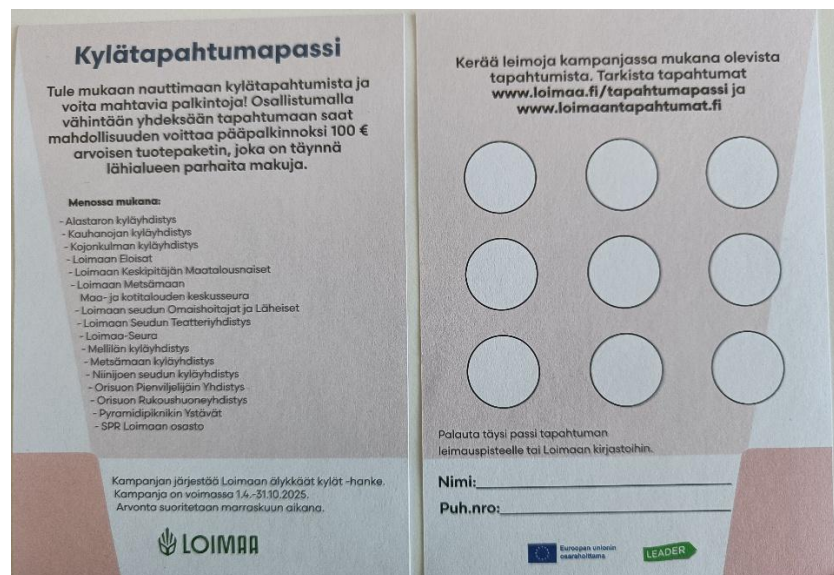
4.5.1. Kylätapahtumapassin pilotin arviointi ja kehittämisopit

Kylätapahtumapassi toimi hankkeessa kokeiluna, jonka avulla testattiin uudenlaista tapaa kannustaa asukkaita osallistumaan eri kylien tapahtumiin ja lisätä yhdistysten välistä yhteistyötä. Pilotissa oli mukana 16 kumppaniyhdistystä, mikä jo itsessään vahvisti toimijoiden välistä yhteistyötä ja tapahtumien yhteistä näkyvyyttä.

Passiin liittyvä osallistuminen jäi kuitenkin odotettua vähäisemmäksi, eikä pilotilla ollut merkittävää vaikutusta tapahtumien kävijämääriin. Pilotista saatiin kuitenkin arvokkaita kehittämishavaintoja, joita voidaan hyödyntää vastaavien toimintamallien jatkokehittämisessä.

Hankkeen arvioinnissa tunnistettiin useita mahdollisia syitä osallistumisen vähäisyyteen:

- Monet osallistujat ottivat passin ja saivat siihen ensimmäisen leiman, mutta eivät muistaneet ottaa passia mukaan seuraaviin tapahtumiin. Jatkossa leimaamisen sijaan voisi kokeilla esimerkiksi tapahtumakohtaisia tarroja, jotka osallistuja voisi ottaa mukaansa ja liimata passiin myöhemmin.
- Tapahtumissa leimauspiste sijaitsi usein hieman sivummalla, eikä leimaamisesta aina muistutettu aktiivisesti tapahtuman aikana. Jatkossa leimaukseen tai muuhun osallistumisen kirjaamiseen kannattaisi nimetä selkeä vastuuhenkilö.
- Passin voimassaoloaika oli pitkä (huhtikuu–lokakuu), jotta mahdollisimman moni tapahtuma voisi osallistua. Markkinoinnin näkökulmasta pitkä aikajänne osoittautui kuitenkin haasteelliseksi, koska kaikkia tapahtumia ei ollut vielä tiedossa passin lanseerauksen aikaan. Lisäksi syksyn tapahtumia oli lopulta mukana vain vähän. Pilotin perusteella toimivampi ajanjakso voisi olla esimerkiksi touko–syyskuu.

Pilotin keskeisenä tuloksena voidaan pitää sitä, että useat yhdistykset suunnittelivat ja toteuttivat tapahtumiaan yhteisen teeman alla sekä kokeilivat uudenlaista yhteistyöhön perustuvaa toimintamallia. Vaikka osallistujamäärä jäi vähäiseksi, pilotti tuotti käytännön kokemuksia ja kehittämissideita, joita voidaan hyödyntää vastaavien yhteisten tapahtumakonseptien suunnittelussa jatkossa.

4.5.2. Kumppaniyhdistysten kehittämispilotit ja yhteisöllisen toiminnan vahvistaminen

Hankkeessa tuettiin kumppaniyhdistysten esittämiä paikallisia kehittämisideoita pienimuotoisina pilotoineina. Pilotit perustuivat yhdistysten omiin aloitteisiin ja tarpeisiin. Niiden tavoitteena oli vahvistaa kyläyhteisöjen palveluja, lisätä yhteisöllistä toimintaa sekä kehittää paikallisia kokoontumis-, harrastus- ja virkistysmahdollisuuksia. Samalla tuettiin yhdistysten välistä yhteistyötä ja kokeiltiin uusia toimintatapoja kyläyhteisöjen kehittämisessä.

Useissa piloteissa kehitettiin kylien yhteisten tilojen käyttömahdollisuuksia. Yhdessä pilotissa kokeiltiin esitystekniikan hyödyntämistä yhdistyksen ylläpitämässä tilassa kokous- ja tapahtumakäytössä, mikä mahdollisti tilaisuuksien järjestämisen aiempaa monipuolisemmin ja lisäsi tilan käyttöä eri toimijoiden kesken.

Yhteisöllisen liikunnan ja ulkoilun mahdollisuuksia vahvistettiin kehittämällä kyläläisten yhteisesti käyttämiä ympäristöjä. Kokeiluissa parannettiin esimerkiksi jääkiekkokaukalon valaistusta sekä luotiin levähdys- ja kokoontumispaikkoja ulkoilun alueiden yhteyteen. Lisäksi kehitettiin virkistysalueiden käyttöä ratkaisulla, jotka helpottavat niiden ylläpitoa ja ympärivuotista hyödyntämistä.

Yhteisöllisyyttä ja lasten arjen viihtyisyyttä edistettiin pilotissa, jossa kyläyhdistys toteutti leikkimökin kyläkoulun ja päiväkodin käyttöön. Tavoitteena oli lisätä koulun pihan monipuolisia leikkimahdollisuuksia sekä vahvistaa yhteistyötä koulun ja paikallisten yhdistysten välillä.

Paikallisen viestinnän ja turvallisuuden kehittämiseksi toteutettiin useita pienimuotoisia kokeiluja. Näihin sisältyi esimerkiksi kylätalon pihalle sijoitettu infotaulu sekä toimenpiteitä, joilla parannettiin tilojen turvallisuutta, saavutettavuutta ja tiedottamista eri käyttäjäryhmille.

Yhdessä pilotissa tarkasteltiin museorakennuksen energiankäyttöä ja kokeiltiin ratkaisuja lämmityskustannusten vähentämiseksi sekä toiminnan ympäristövaikutusten pienentämiseksi.

Matkailupalvelujen kehittämiseksi matkailuoppaat pilotoivat kannettavien mikrofoniin käyttöä opastustilanteissa. Välineet paransivat opastusten kuuluvuutta ja saavutettavuutta erityisesti suuremmille ryhmille ja ulkotiloissa järjestettävissä opastuksissa.

Hankkeessa tuettiin myös yhteisöllisiä tapahtumia ja verkostoitumista. Orisuolla lähikylien ja yhdistysten kanssa järjestettiin yhteinen verkostoitumistilaisuus, joka vahvisti kylien välistä yhteistyötä ja tarjosi matalan kynnyksen kohtaamispaikan asukkaille. Lisäksi kerhotuvan viihtyisyyttä kehitettiin pienimuotoisilla hankinnoilla, joiden avulla tilaa voidaan käyttää entistä monipuolisemmin kyläläisten kokoontumisiin ja tapahtumiin.

Verkostojen vahvistamiseksi järjestettiin sote-alan yhdistyksille verkostoitumis- ja vapaaehtoisten rekrytointitilaisuus (40 hlöä), joka sisälsi myös Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-palvelun koulutuksen. Lisäksi järjestettiin maatalousnaisten ja Marttojen yhteinen verkostoitumistilaisuus (82 hlöä), joka tarjosi mahdollisuuden kokemusten vaihtoon ja yhteistyön kehittämiseen.

Hankkeen pohjatyön tuloksena Mellilän taajamaan saatiin paikallisen Niinijokivarren osuuspankin sponsoroimana ulkotilaan sijoitettu defibrillaattori, joka on käytettävissä ympäri vuorokauden. Pankki tarjosi kyläläisille myös laitteen käyttökoulutuksen. Toimenpide vahvisti asukkaiden turvallisuuden tunnetta.

Kokonaisuutena hankkeen pilotit osoittivat, että paikallisista tarpeista lähtevät pienimuotoiset kokeilut voivat tehokkaasti kehittää kyläyhteisöjen palveluja, lisätä yhteisöllisyyttä sekä parantaa olemassa olevien tilojen ja ympäristöjen käyttömahdollisuuksia. Samalla hankkeen kautta vahvistui yhdistysten välinen yhteistyö ja syntyi uusia toimintamalleja paikallisen toiminnan kehittämiseen.

5. Tulokset ja opit

Hanke vahvisti Loimaan alueen yhdistystoimintaa, lisäsi osaamista ja kehitti uusia yhteistyömalleja yhdistysten, kaupungin ja asukkaiden välillä. Hankkeen aikana toteutettiin koulutuksia, tapahtumia, kehittämisspilotteja sekä laadittiin yhteinen strategia, joka tukee yhdistystoiminnan pitkäjänteistä kehittämistä.

5.1. Älykkäät kylät -ajatteluun perustuva yhteinen strategia

Yksi hankkeen merkittävimmistä tuloksista oli Älykkäät kylät -ajatteluun perustuvan yhteisen strategian valmistelu. Hankkeen aikana laadittiin yhteistyössä kumppaniyhdistysten ja kaupungin toimijoiden kanssa strategia, joka sai nimekseen Loimaan yhdistysyhteistyöstrategia.

Strategian valmistelussa hyödynnettiin hankkeessa tehtyjä yhdistysten omia kehittämissuunnitelmia sekä hankkeen aikana syntyneitä yhteistyöverkostoja. Syyskuussa 2025 järjestettiin hankekumppaneille strategialta, jossa käytiin läpi etukäteen kumppaneille lähetetty strategialuonnos. Tilaisuudessa strategiaan tehtiin kumppaneiden ehdottamia tarkennuksia, muutoksia ja lisäyksiä. Yhdistysten laatimista kehittämissuunnitelmista koottiin myös yhteinen diaesitys strategian liitteeksi.

Lokakuussa strategiaa käsiteltiin kaupungin eri palvelualueiden kanssa, jolloin tunnistettiin joitakin tarkennettavia ja täydennettäviä kohtia. Strategiaa täydennettiin näiden keskustelujen pohjalta ja päivitetty versio lähetettiin kumppaniyhdistyksille kommentoitavaksi. Kommenttikierroksen jälkeen strategiaa tarkennettiin vielä yhteistyössä kaupungin palvelualueiden edustajien kanssa tammikuussa 2026. Tässä vaiheessa strategia nimettiin Loimaan yhdistysyhteistyöstrategiaksi, koska sen todettiin käsittelevän laajasti yhdistystoiminnan ja kaupungin välistä yhteistyötä sekä palvelevan koko kaupungin kehittämistä.

Strategialuonnos julkaistiin kaupungin verkkosivuilla ja esiteltiin yhdistyksille 25.2.2026 järjestetyssä Yhdistysillassa, jossa yhdistyksillä oli vielä mahdollisuus kommentoida sisältöä. Kommenttien jälkeen strategia etenee kaupungin hallituksen käsittelyyn ja hyväksyttäväksi.

Strategiaprosessi osoitti, että hankkeen kautta syntynyt yhteistyöverkosto mahdollistaa myös laajemman yhteisen kehittämistyön. Strategia luo jatkossa pohjaa yhdistysten ja kaupungin yhteistyön vahvistamiselle sekä paikallisen toiminnan pitkäjänteiselle kehittämiselle.

5.2. Yhteistyö vahvistuu yhteisistä piloteista ja tapahtumista.

Hankkeessa toteutetut kehittämispilotit sekä yhteinen Kylätapahtumapassi toivat yhteen useita yhdistyksiä ja loivat uusia yhteistyön muotoja. Vaikka tapahtumapassin osallistujamäärä jäi vähäiseksi, pilotti tarjosi arvokkaita kokemuksia yhteisten tapahtumakonseptien toteuttamisesta ja markkinoinnista. Hanke koordinoi kymmenien yhdistysten osallistumista erilaisiin tapahtumiin, ja yksittäiset tapahtumat tavoittivat parhaimmillaan jopa noin 2000 kävijää. Tapahtumat lisäsivät yhdistystoiminnan näkyvyyttä, tukivat jäsenhankintaa sekä vahvistivat paikallista yhteistyöverkosta.

5.3. Koulutuksilla voidaan vahvistaa monipuolisesti paikallista osaamista.

Hankkeen aikana järjestettyihin koulutuksiin osallistui yhteensä 226 henkilöä. Koulutustoiminnan kautta hanke vahvisti yhdistystoimijoiden osaamista esimerkiksi yhdistyshallinnossa ja tapahtumien järjestämisessä. Lisäksi koulutukset lisäsivät turvallisuus- ja varautumistietoutta eri kohderyhmissä sekä tarjosivat osallistujille konkreettisia ensiapu- ja turvallisuustaitoja. Koulutuksissa käsiteltiin myös tekoälyn ja digitaalisten työkalujen hyödyntämistä sekä tuettiin erityisesti senioreiden digitaatioita ja

osallisuutta. Koulutukset tukivat hankkeen keskeisiä tavoitteita osaamisen kehittämisestä, turvallisuuden vahvistamisesta ja yhteisöllisyyden lisäämisestä.

5.4. Tapahtumat lisäävät osallisuutta ja näkyvyyttä.

Hankkeen tapahtumatoiminta tarjosi kuntalaisille monipuolisia osallistumismahdollisuuksia ja toi yhteen eri toimijoita. Tapahtumien kautta lisättiin turvallisuus- ja varautumistietoisuutta sekä tuettiin eri väestöryhmien, mukaan lukien maahanmuuttajataustaisten asukkaiden, osallisuutta ja kotoutumista. Tapahtumissa kokeiltiin myös uusia toimintamalleja, kuten pyöräilyreittien esittely yhteisen ulkoilutapahtuman kautta.

5.5. Paikalliset kehittämistoimet voivat tukea myös matkailua ja virkistyskäyttöä.

Hankkeessa kehitettiin kahdeksan pyöräilyreittiä eri puolille Loimaata. Reitit lisäävät alueen virkistysmahdollisuuksia ja tarjoavat valmiita kokonaisuuksia niin paikallisille asukkaille kuin vierailijoillekin. Pyöräilyreittien suunnittelu ja toteutus osoitti, että yhteistyöllä voidaan tuottaa helposti hyödynnettäviä ja pitkäikäisiä paikallisia palveluja.

5.6. Yhdistysten pitkäjänteinen kehittäminen vaatii suunnittelua.

Hankkeessa tuettiin yhdistyksiä myös oman toiminnan kehittämisessä, ja useat yhdistykset laativat hankkeen aikana omia yhdistyssuunnitelmiaan. Yksittäisten yhdistysten kehittämissuunnitelmia tehtiin 12, joista 2 oli kyläsuunnitelmaa. Sote-yhdistyksille tehtiin yhteistyösuunnitelma. Prosessi auttoi yhdistyksiä selkeyttämään tavoitteitaan, kehittämään toimintaansa ja suunnittelemaan tulevaa toimintaa pitkäjänteisemmin.

5.7. Varautumisosaaminen on tärkeä osa paikallista resilienssiä.

Hankkeessa kiinnitettiin erityistä huomiota asukkaiden ja kyläyhteisöjen varautumisosaamisen vahvistamiseen. Koulutusten, tapahtumien ja paikallisten kehittämistoimien kautta lisättiin tietoisuutta turvallisuudesta, kriisiviestinnästä ja yhteisöllisestä varautumisesta. Tämä vahvistaa kyläyhteisöjen kykyä toimia erilaisissa häiriötilanteissa ja tukee paikallista turvallisuuskulttuuria.

Kyläyhdistyksistä kaksi kokosi hankkeen aikana kyläturvallisuussuunnitelmaa ja kaksi on kokoamassa sitä tänä vuonna. Useissa kyläyhdistyksissä on hankkeen aikana nostettu esiin kyläturvallisuus- ja varautumisasioita ja mietitty ja toteutettukin pieniä toimenpiteitä varautumisen parantamiseksi, mutta yhdistykset ovat kokeneet kylänsä asukkaiden varautumisen olevan hyvällä tasolla kuten myös naapuriavun toimimisen, joten he eivät ole katsoneet kirjallisen suunnitelman tekemistä hyödyllisenä.

Hankkeessa toteutettiin kyläturvallisuuskysely. Kyselyyn saattoi osallistua kaupungin verkkosivujen kautta sähköisesti. Osallistujia oli 85. Tulokset jaettiin kyläyhdistysten käyttöön.

Torstaina 12. helmikuuta 2026 LOIMAAN LEHTI 5

KERRO UUTISVINKKI
Söite: 02 588 8032
Sähköpostiosoite:
toimitus@loimaanlehti.fi

UUTISET

PARKKI LOIMAA
Lounas 10,00
Ark. 8.30-20 • la 9-20 • su 12-20

Vaarallinen emäntä traktorin ratissa ja bingoruuhkaa

■ Vaikka kyläturvallisuuskyselyn vastausmäärä jäi pieneksi, sen tuloksista löytyy siemeniä kehitykseen

Loimaa
Kalle Rajala

Osana Loimaan älykkäät kylät -hanketta tehdyn kyläturvallisuuskyselyn tulokset valmistuivat helmikuun alussa. Kyselyyn vastasi yhteensä 85 henkilöä, joista vakituksia asukkaita oli 52 prosenttia. Aktiivisimpia vastaajia olivat 31-64-vuotiaat.

- Otanta tietyistä aikoista pieni, mutta kyläyhdistykset saavat näistä ainakin jotain osviittoa siitä, mihin suuntaan toimintansa voisi kehittää. Loimaan älykkäät kylät -hankkeen vetäjä Eija Martti pohtii.

Ainakin jossain kylässä, sillä vastausinnossa oli suuria kyläkohtaisia eroja. Eniten vastauksia tuli Mellilästä (18) ja Virttaalta (13), kun taas Kauhanojalta ei tullut ainuttakaan vastausta. Karhula-Pitolasta vastauksia tuli vain yksi, mutta siellä oli hälljättäin järjestetty kyläyhdistyksen toimesta vastaava kysely, jonka tuloksia voidaan myös hyödyntää raportoinnissa.

VASTAUKSISTA voi Eija Martin mukaan myös päätellä sen, että entisen kyselyn pariin pysähtyi sellaisia henkilöitä, jotka muutenkin ovat aktiivisia kyläissä.

- Vastaajista melkein 60 prosentilla oli ensiapukursi ja hygieniapassi suoritetuina ja 30 prosentilla oli kotona aggregaatti. Kyllä nämä tulokset kertovat siitä, että vastanneissa oli paljon aktiivisia kyläläisiä.

Kuitenkin kylätoiminnan taso eriytti mielipiteitä vahvasti - mitä isompi kylä, sitä huonommat tulokset. Parhaat arvostamat sai Orisuo ja myös Virttaan arvostama oli lähellä erinomaisia. Keskustan arvostama oli kohtalaisen ja huonon rajalla ja oli joukon heikoin.

- Keskustassa on vaikeinta saada ihmisiä mukaan yhteisölliseen toimintaan. Töki kyliltäkin tuli sellaisia vastauksia, ettei mitään tapahdu, jollei itse tee.

Kylätoimintamistä ja -taloista tiedottaminen sai pyyhkeitä monin paikoin, mutta kuitenkin 75 prosenttia vastaajista kokee saavansa tietoa riittävästi. Parhaina tiedotusvälineinä olivat sosiaalinen media (kylän Facebook, puskaradio), kyläläisten ilmoituslehdet ja Loimaan Lehtien seuratoimintapaikka.

- Näissäkin vastaukset jakaantuvat, sillä osan mielestä lehdet ovat vanhanaikaista, kun taas toisten mielestä esimerkiksi Facebook ei tavoita kaikkia.

PALJON SUORIA vastauksia sai kysymykset liikenteen vaarallisuudesta paikoista. Vastauksissa eniten huolta aiheuttivat kovat ajonopeudet, polttoilman vähiäinen valvonta ja piha-alueiden liikenne.

Kaikki vastaukset eivät olleet aivan yhtä yleisiä. Esimerkiksi Metsämaalla oltiin huolissaan bingon jälkeisestä ruuhkasta, jolloin bingonpelaaajilla tuntuu olevan kova kiire kotiin. Toisella paikalla kausuun aiheutti vaarallisen emäntä traktorin ratissa. Vaarallisen emännän paikkakunta Eija Martti ei hahmunnut paljasta.

Yhden vastaajan mielestä nuorisoo ei osaa ajaa ja vaahukset eivät osaa ajaa. Hän oli itse varmasti keski-ikäinen.

Kaikki vastaukset eivät olleet aivan yhtä yleisiä. Esimerkiksi Metsämaalla oltiin huolissaan bingon jälkeisestä ruuhkasta, jolloin bingonpelaaajilla tuntuu olevan kova kiire kotiin. Toisella paikalla kausuun aiheutti vaarallisen emäntä traktorin ratissa. Vaarallisen emännän paikkakunta Eija Martti ei hahmunnut paljasta.

Yksimielisimpiä vastaajat olivat siitä, että Loimaalla on turvallista elää. Oli kyseessä sitten lapsiperheet tai ikäihmiset.

- 60 prosenttia mielestäni oli yleensä turvallista olla ja liikkua ja 40 prosentin mielestä aina, eli kukaan ei valinnut vaihtoehtoja harvoin tai ei koskaan.

Turvallisuuteen liittyvissä näköissä vesi- tai sähkökatkot eivät nousseet niin suureksi huolenaiheeksi kuin liikkua ja kylätöiden turvallisuus.

- Itseäni yllätti, että 26 prosenttia kertoi pelkäävänsä suurpeitoja paljon ja 51 prosenttia kohtalaisesti. Suhteellisen suuret luvut.

KYSELYN tulokset on toimitettu kyläyhdistyksille ja Loimaan kaupungin toimilinjoihin. Niitä voidaan Martin mukaan käyttää paitsi kylätoiminnan, myös kaupungin yhdessäytymisstrategian kehittämiseen. Tuloksista on tulossa myös tiivistelmä luettavaksi kaupungin verkkosivuille.

FAKTA
Kyläturvallisuuskyselyn vastaajat

■ Yhteensä 85 vastausta
■ Aktiivisin Mellilä (18), vähiten aktiivinen Kauhanoja (0).
■ Vastaajista 52 prosenttia vakituksia asukkaita, kuusi prosenttia vapaa-ajan asukkaita ja 2 prosenttia vierailijoita.
■ Vastaajista 31-64-vuotiaita 70 prosenttia. Alle 20-vuotiaita 7 prosenttia ja yli 64-vuotiaita 23 prosenttia.

Karhula-Pitolan kyläturvallisuuskyselyn pohjalta luotiin kylän uusi turvallisuussuunnitelma. Maatalousmuseo Saran kohdalla oleva Ystien risteysalue nousi vahvasti keskusteluun.

6. Hankkeen jälkeen

Hankkeen tuottamaan Loimaan yhdistysyhteistyöstrategiaan on määritelty toimenpiteitä, joiden avulla kaupungin ja yhdistysten yhteistyö ja tiedon välittyminen paranevat. Uudet yhdistysfoorumit käynnistyvät vuoden 2026 aikana ja samoin uusi yhdistyskirje ilmestyy ensimmäistä kertaa maaliskuun lopussa 2026. Kyläyhdistysten välinen WhatsApp-ryhmä on otettu käyttöön vuoden 2026 alussa.

Strategiassa on myös määritelty kaupungin palvelualoilta yhdistysyhteistyöhenkilöt sekä yhdistyskoordinaatioryhmä, joka kerää ajankohtaiset asiat yhdistyskirjeeseen ja seuraa strategian toteutumista.

Uusi yhdistyksille tarkoitettu uutiskirje

Kaupunki julkaisee uuden sähköisen uutiskirjeen, joka kokoaa yhteen eri palvelualueiden ajankohtaiset tiedot yhdistystoiminnasta. Uutiskirjeellä helpotetaan tiedon kulkua kaupungin ja yhdistysten välillä sekä tarjotaan yhdistyksille kooste esimerkiksi avustuksista, tapahtumista, koulutuksista, yhteistyömahdollisuuksista ja muista ajankohtaisista asioista.

Lue lisää yhdistysten uutiskirjeestä

